

Maaseutusuunnistus Nähtävyydet

8.5.–15.8.2010

Vääksy – Kalkkinen – Nyystölä – Padasjoki kk –
Auttoinen – Vääksy

REITTI 3 NÄHTÄVYYDET

Vääksy – Kalkkinen – Pulkkilanharju – Myllykselä – Maakeski – Nyystölä – Padasjoki
kk – Auttoinen – Evo – Viitaila – Vääksy

ASIKKALA, Vääksy

Päijännetalo (Vääksyn kanavalla, meijeritie 1)
avoinna klo 9-15

Päijännetalo on kalastus- ja luontokeskus, jossa matkailija voi perehtyä niin luonnon kuin kalastuksen historiaan ja nykypäivään, saada tietoa retkikohteista sekä varata kalastus- ja luontoretkiä.

Päijänne-Talossa on Monipuolinen myymälä, josta voit ostaa paikallisten käsityöläisten tuotteita, uistimia (Nils Master, Rapala) ja muita kalastusarvikkeita, kalastukseen, retkeilyyn ja Päijänteeseen liittyvää kirjallisuutta.

www.paijannetalo.fi

RAPALAN TARINA

Lauri Rapala syntyi vuonna 1905 Sysmässä Rapalan kylässä, mistä äiti Maria muutti viisivuotiaan poikansa kanssa Asikkalan Särkijärven Tommolan taloon piiaksi ja verkonpaikkaajaksi. Kun tuohon taloon ilmestyi aikanaan sievä Elma Leppänen piiaksi, löysi Lauri tästä työstä puolisonsa. Lauri muutti Elmansa kanssa Riihilahdelle Leppäsen pieneen torppaan vuonna 1928. Täältä he siirtyivät vuonna 1933 Lyyranmäen yhden huoneen mökkiin. Kasvava perhe sai elantoaan metsätöistä, sekä pularuosista alkaen entistä enemmän kalastuksesta.

Vaapunteosta kehkeytyikin pitkien pulari- ja sotavuosien jälkeen sisukkaan perheen elanto. Lauri Rapala kehitti ensimmäisen kuuluisan vaappunsa vuonna 1936. Se oli kelluva, kullanvärinen ja korkkirunkoinen muikkujäljitelmä. Pyyntimatkojen täkyuistelu ja amerikkalaisista puu-uistimista saadut vaikutteet herättivät ajatuksen kestävästä ja ottavasta lohivieheestä. Vaikutteita antoi myös erakko Toivo Pylväläinen omine kokeiluineen. Rapalan vaiheita maailmanmaineeseen voi seurata Päijännetalon näyttelyssä.

www.rapala.net

Vääksyn kanava

Päijänteeseen vesiliikenteen pääpiste oli vuosisatoja ollut Anianpelto, josta tavarat rahdattiin hevosilla Porvooseen. Vääksyn kanavahanke oli vireillä jo 1850-luvulla. Vihdoin vuonna 1868 päästiin kanavan rakennustöihin. Töissä oli parhaimmillaan noin 400 miestä ja toistasataa hevosta. Kanava valmistui vuonna 1871.

Nykyisin Vääksyn kanava on yksi Euroopan vilkkaimmin liikennöidyistä vapaa-ajan sisävesikanavista.

Vesimyllymuseo

Avoimna 15.6. - 22.8. ti - pe ja su klo 12-18, la 12-15.

Museolla vesivoimalla pyörivät myllynkivet tekevät jyvistä jauhoa ja piensähkölaitosmuseon generaattorit jauhavat sähköä.

Norrlin-puiston kehittämisprojekti 2008–2010

Kasvitieteen professori Johan Peter Norrlin syntyi Asikkalassa Viitailan kylässä vuonna 1842.

Hän oli monella tavoin uranuurtaja kasvitieteen alalla.

Kesänvietto- ja eläkepäivikseen hän osti Järnefeltien omistuksessa olleen Rantala nimisen huvilan ja siihen liittyvän noin kuuden hehtaarin maa-alueen 1800-luvun lopulla. Huvila sijaitsi nykyisen Vääksyn linja-autoaseman kohdalla. Laajojen tutkimusmatkojensa ohella hän tutki kasveja tällä Norrlinin puiston alueella. Laajoilla ulkomaanmatkoillaan hän keräsi uutterasti tšekiläisen ilmaston kestäviä kasveja ja istutti niitä puistoonsa. Lopulta alueella oli hyvin merkittävä kasvitieteellinen puutarha. J. P. Norrlin kuoli 7.1.1917.

Puiston kehittämisprojektissa on kunnostettu puistoaluetta monin tavoin, mm. rakentamalla kulkuteitä ja avaamalla näkymiä. Norrlinin puisto sijaitsee Vanhan Vääksyn ja kanavan tuntumassa.

Kaarnalaivojen SM-kisat käydään 24.7.2010 Vääksynjoen varrella.

www.vanhavaaksy.fi

RASTI: LAURAN KAUPPA, Vanha Vääksy, Vääksyntie 3

Avoinna ma-pe 9-17, la 9-15, su 12-15

Laura Susi aloitti 32 vuotta sitten pienellä kukkakaupalla ja liitti pian mukaan hautauspalvelut. Vuosien vieressä leikkokukat ovat saaneet tehdä tilaa yhä enemmän lahja- ja sisustustavaroille.

Vääksyn Wanhan keskustan perinteikäs liiketila on kuin pienoistavaratalo, josta saa melkein mitä vaan. Jokainen myynnissä oleva esine on itsensä näköinen ja oloinen ja sikäli uniikki. On piironkeja, pöytiä, tuoleja, kattokruunuja, lampetteja, taidetta, koristeita, lavasteita ja tekstiilejä.

Myös Lauran kaupan piha on kesäisin nähtävyys. Puiden ja pensaiden lomasta pilkistää takorautaportteja ja -kaaria, mitä erilaisimpia kalusteita ja valtavia ruukkuja täynnä reheviä kasveja, joista saa upeita tunnelmakokonaisuuksia omaan pihaan

KALKKINEN

RASTI: Mani-baari, Nuoramoistentie 2

Aukioloajat ma-to 9-19, pe-la 9-21, su 10-19 (toukokuun jälkeen aukioloa pidennetään)

Pizzoistaan tunnettu Mani-baari on saanut nimensä perustajansa, Martti Niemisen mukaan

Viini- ja puutarhatila Pihamaa.

Puoti palvelee kesällä joka päivä. Emännän tavoittaa numerosta 050 5938747 ja isännän saa kiinni 050 5651212

Pihamaa sijaitsee aivan Mani-baarin naapurissa. Pihamaan viinit tuotetaan suureksi osaksi omista, puhtaista raaka-aineista. Tuotannossa on yli 10 erilaista viiniä, siidereitä ja liköörejä. Puodissa ja Kahvio-Viini-Tuvassa voi pistäytyä kesäisillä ostoksilla tai hengähtää pidemmänkin aikaa nauttien maalaisidyllistä ja tunnelmasta.

Puodista saat taatusti tuoreet vihannekset, kesän makuiset mansikat ja vadelmat sekä paljon muita vihanneksia. Puodissa on myynnissä myös muiden paikallisten tuottajien tuotteita; Vääksyn Myllyn jauhoja, lähiseudun tilajuustoja, erilaisia marjajalosteita, tuoretta maalaisleipää, makkaroita, sinappeja, makeisia, salaatikastikkeita jne.

www.viini-pihamaa.fi

Kalkkisten kanava

Kalkkisten koski on Etelä-Suomen ainoa vapaana virtaava koski ja kanava on sulkuväliltään Euroopan pisin makean veden kanava. Esihistoriallisesta asutuksestaan tunnettu Kotasaari peltoineen sijaitsee kosken alapäässä. Kalkkisten kosken laajalta Kalkkisten kylään ulottuvalta alajuoksulta alkaa Kymijoki. Vesialue on Suomen kaalaisimpia.

Kylän keskeisin uimaranta löytyy, kun kulkee kylän keskustasta Kalkkisentietä muutaman sata metriä Vääksy-Sysmätien suuntaan ja kääntyy vasemmalle Lomameijerintietä. Lähellä lomameijeriä on opaste oikealle. Viihtyisä pieni kalliainen etelään aukeava ranta, kirkas, aina viileähkö Kymenvirran vesi.

Kalkkisten kirkko

Kalkkisten kirkko on viehättävä pieni kirkko keskellä kylää. Kyläkirkko on rakennettu rukoushuoneeksi 1909-1910 ja vihitty kirkoksi 1961.

Kirkon suunnitteli paikallinen rakennusmestari Kalle Nyman. Kirkko on suosittu hääkirkko erityisesti kesäisin.

Pulkkilanharju

Pulkkilanharju on kahdeksan kilometriä pitkä harju, joka on osa Päijänteen kansallispuistoa. Karisalmi on valtakunnallisesti merkittävä lintujen kevät- ja syysmuuton tarkkailupaikka.

Upean riippusillan vieressä on parkkialue kahviloineen ja luontopolkujen aloitusviitat.

Pulkkilanharjulla sijaitsee Ravintola Reimari, joka on auki kesäisin.

Asikkalan kirkko

Asikkalan miljoonan tiilen kirkko sijaitsee kuusi kilometriä Vääksystä Sysmään päin. Kirkko on valmistunut vuonna 1880.

Kirkon on suunnitellut arkkitehti Georg Wilenius. Hän kävi myös valitsemassa kirkon paikan Maka-siininmäelle, josta kirkko näkyy miltei kaikkiin Asikkalan kyliin.

Kirkon tiilet valmistettiin Pulkkilan kylässä. Niitä tarvittiin miljoona kappaletta.

Asikkalan kirkko on epätavallisen kookas. Sinne mahtuu istumaan 1200 ihmistä. Kirkon sisäkorkeus on 16 metriä. Kirkon tornin huipulla oleva risti on 54 metrin korkeudessa.

Päätyyli on romaaninen, mutta kirkossa on myös gotiikan yksityiskohtia. Parvekkeella olevat urut rakensi hollolalainen urkutehdas Jurva vuonna 1902. Niissä on yli 30 äänikertaa.

Taiteilija Lauri Algrenin lasimaalaukset valmistuivat vuonna 1983. Lasimaalaukset symbolisoivat Isää, Poikaa ja Pyhää henkeä.

Kurhila-Hillilän kylä

Aurinko-Ilves –vaellusreitti kutsuu vaeltamaan. Polku yhdistää Etelä-Suomen suurimman retkeilyalueen Evon Vääksyyn sekä kymmenisen kilometrin päähän Päijänteen kansallispuistosta. Patikointimatkaa kertyy Kurhilan ja Hillilän mailla 30 kilometriä. Reitti tutustuttaa sinut niin jääkauden muokkaamiin maisemiin, Aurinkovuoreen, harjuihin, suppiin, reheviin metsiin kuin kyliemme historiaan, nykypäivään ja kyläkulttuuriin.

Reitin varrella voit levähtää tai yöpyä laavuilla, puron solinaa kuunnellen. Nuorisoseurantalolla voitte yöpyä isommallakin porukalla. Vaihtoehtoisesti voit tehdä reippaan kierroksen vaelluspolulta tutustuen kyliin kyläpoluilla ja palkitulla kylänraitilla. Kävelylenkin hyvä lähtöpiste on vaikka Nuorisoseuratalo Kuhilaan P-paikka. Aurinko-Ilves yhdysreittikarttoja voi tilata Asikkalan kunnan matkailusta.

Vanha Kevar (Puolakantie 116, Kurhila)
Kahvila avoinna ti-su klo 11-17

Vanha Kevar on ollut Hoimelan suvun omistuksessa jo kolmentoista sukupolven ajan. Perinteisen parituparakennuksen vanhin osa on valmistunut perimätiedon mukaan vuonna 1751. Jälkeenpäin on rakennettu tupa ja sali kammareineen.

Kestiekievarina rakennus toimi 1800-luvulta aina 1900-luvun alkuun, jolloin talonväki asui pihassa sijainneessa väenrakennuksessa

PADASJOKI

RASTI: Majatalo Onnenmyyrä

Majatalo Onnenmyyrä sijaitsee Päijänteen kansallispuiston ja kirkonkylän kupeessa Nyystölän kylässä.

Onnenmyyrä toimii Padasjoen kunnan aikoinaan vanhainkodiksi rakennuttamassa kiinteistössä.

Vanhainkoti valmistui elokuussa 1951 ja lakkautettiin 1993, ja sen jälkeen kiinteistössä on ollut erilaista pientä toimintaa, majataloyrityksiäkin ainakin kaksi ennen nykyistä. Pisimpään majatalotoimintaa pyöritti Tytti Pakarinen, yli kymmenen vuotta.

Ruokasalista voit bongata Yki Nummen suunnittelemat Lokki-valaisimet.

<http://personal.inet.fi/koti/onnenmyyra/>

Päijänteen kansallispuisto

Päijänteen kansallispuisto sijaitsee eteläisellä Päijänteellä. Pääosa puiston saarista on Padasjoen edustalla. Harjusaarista muodostunut Pulkkilanharju kuuluu Asikkalan kuntaan.

Lisäksi puistoon kuuluu saaria Etelä-Päijänteen itäosista, mm. osa Sysmän Päijätsalosta. Padasjoelta voi ajaa Kellosalmen siltaa (Kellosalmentie) Päijänteen suurimpaan saareen Virmailaan.

Padasjoen satama on Päijänne-purjehduksen etappi.

Padasjoen kirkko

Padasjoen nykyinen kirkkorakennus on tiilestä rakennettu tornillinen pitkäkirkko, jonka muuraaminen alkoi vuonna 1926. Kirkko valmistui ja vihittiin käyttöön vuonna 1928.

Auttoinen

Lahjatavaraliike Toivo & Vallu

Kesäkauppa avataan Toivon päivänä 4.6.2010, kauppa on avoinna 4.6-14.8.2010
ma-pe kello 10-18 ja la 9-14

Lahjatavaraliike Toivo & Vallu on monipuolinen tuliaisten ostopaikka ja lahjaostoksien idealiiteri. Lahjatavaraliike Toivo & Vallu sijaitsee osoitteessa Aarnontie 43, 17610 Auttoinen. Tervetuloa Auttoisille ja oheisen kartan mukaisesti ostoksille Lahjatavaraliike Toivo & Valluun. Hämeenlinnantieltä on helppo poiketa ostoksille. Viitoitus Maatalon risteyksestä ja kylätieltä.

www.toivoetvallu.fi

Kuvat: Koti-projekti, kohteiden www-sivut.

Kerää tähän salasanat rasteilta:

Vuorenkylä, Peten Pub	
Sysmä, Aurinkoniemi	
Kalkkinen, Mani-baari	
Heinola, Heila	
Nastola, Immilän Mylly	
Orimattila, Tönnön kioski	
Kärkölä, Huovilanpuisto	
Hollola kk, Elintarvikekioski	
Kalkkinen, Mani-baari	
Nyystölä, Onnenmyyrä	
Auttoinen, Aijakka	
Vanha Vääksy, Lauran kauppa	

Sanoista muodostuu lause: _____

_____

Palauta yhteystiedoillasi varustettu täytetty kuponki **31.8.** mennessä osoitteeseen "Koti-projekti, Lahden ammattikorkeakoulu, Innovaatiokeskus, Niemenkatu 73, 15140 Lahti".

Voit toimittaa vastauksesi myös sähköpostilla osoitteeseen aino-maria.pokela@lamk.fi

Nimi _____

Osoite _____

Puhelin _____

Sähköposti _____